

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 26-02-2021
Enhed: FOPS
Sagsbeh.: SUMLPE
Sagsnr.: 2102106
Dok. nr.: 1601153

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 29. januar 2021 stillet følgende spørgsmål 717 (alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål 717:

”Vil ministeren indenfor sit ressortområde kommentere anbefalingerne til at imødegå problemstillingerne indenfor området om børn og unge med dobbeltdiagnoser, som de fremgår af ”Grønbog om unge under 25 år med psykiske vanskeligheder og samtidigt problematisk brug af rusmidler”, Alliancen - Unge med dobbeltdiagnoser og Helsefonden, oktober 2019, jf. SUU alm. del – bilag 64, herunder oplyse, om ministeren har taget eller påtænker at tage initiativer ift. anbefalingerne?”

Svar:

Til brug for besvarelsen har Sundhedsministeriet fra Sundhedsstyrelsen indhentet følgende bidrag:

”Sundhedsstyrelsen identificerer anbefalingerne fra Grønbogens indhold som:

- 1) Samtidig og sideløbende behandling af samtidig rusmiddelproblematik og psykisk lidelse i et samarbejde mellem kommune og region samt behov for ungeinddragelse og familiestøtte ved dobbeltdiagnose hos børn og unge.
- 2) Der foreslås udarbejdelse af en National Klinisk Retningslinje og dannelse af et Nationalt kompetencecenter for dobbeltdiagnose, tilsvarende Nasjonalt kompetensetjeneste i Norge. Dette skal sikre viden, forskning og at rette faglige kompetencer tilvejebringes for at sikre god behandling af dobbeltdiagnose.

Sundhedsstyrelsen vurderer, i tråd med også Grønbogens anbefalinger, at det er vigtigt at sikre samtidig og velkoordineret behandling af både unge og voksne med dobbeltdiagnoser. På samme måde som pårørendesamarbejde og patientinddragelse bør indgå som centrale elementer i sammenhængende behandlingsforløb. Flere steder ses der fortsat udfordringer med en tydelig ansvarsfordeling og et velfungerende samarbejde mellem kommuner og regioner – herunder også i forhold til behandling af børn og unge med dobbeltdiagnoser. Sundhedsstyrelsen er derfor opmærksom på initiativer, som vil kunne understøtte et mere sammenhængende patientforløb for den enkelte, hvor der i højere grad end tilfældet i dag, bliver taget hånd om begge problemstillinger. Flere satspuljeprojekter har gennem de senere år undersøgt mulighederne for fremskudt eller styrket psykiatrisk indsats i kommunerne. Der kommer evalueringsrapporter på nogle af disse projekter efter første kvartal i 2021.

I Sundhedsstyrelsen pågår arbejdet med en ti-årsplan for mental sundhed og psykiske lidelser. I den sammenhæng vil mulige løft af indsatsen for personer med dobbeltdiagnoser også indgå.

Der er fortsat begrænset forskningsbaseret viden om dobbeltdiagnose patienter på både unge- og voksenområdet. Det er vigtigt, at denne viden opnås, og at der med et sådan grundlag, fremadrettet kan sikres en mere evidensbaseret tilgang til området.

Særlige opmærksomhedspunkter

Ungeperspektivet

Ud over at være belastet af psykisk lidelse, rusmiddelproblematikker og evt. andre sociale problemer – som vi også ser hos voksne med dobbeltdiagnose – så er de unge også karakteriseret ved at være et sted i deres liv, hvor der sker rigtig meget og hvor mange vigtige ting foregår: Identitetsdannelse, løsrivelse, uddannelse m.m. Et længe-revarende sygdomsforløb kan derfor komme til at spille en meget stor rolle – ikke bare her og nu, men også for den unges liv mange år frem i tiden. Et par måneders ventetid på f.eks. udredning kan betyde noget meget andet, når man er 15 eller 16 år gammel i forhold til senere i livet.

”No wrong door”

Der bør være fokus på at de unge og deres forældre, ikke står alene med ansvaret for at finde frem til det rigtige tilbud, men at det i højere grad også bliver et system-ansvar. I den engelsksprogede verden kalder man dette princip for ’No wrong door’. Det betyder, at det er systemets ansvar både at finde frem til det rigtige tilbud, og ikke at slippe den unge og forældrene før en relevant indsats er etableret.

Nedenstående er eksempler på tiltag, som har været brugt på dobbeltdiagnoseområdet hos voksne, eller som er henvendt til børn og unge med andre psykiske lidelser, hvorfra man med fordel kan drage erfaringer til dobbeltdiagnosebehandling i forhold til børn og unge:

- *Nationale Kliniske Retningslinjer:* På linje med Grønbogens anbefalinger kan en National Klinisk Retningslinje være et værktøj til at skabe overblik og sikre at behandlingen foregår efter bedste ekspertanbefalinger og bedst mulige evidens. På voksenområdet er der bl.a. udarbejdet en National Klinisk Retningslinje for udredning og behandling af samtidig alkoholafhængighed og psykisk lidelse.
- *Koordinerende indsatsplaner:* I 2014 blev der på voksenområdet lavet retningslinjer for udarbejdelsen af en individuel koordineret indsatsplan til borgere med samtidig svær psykisk lidelse og misbrug. De koordinerende indsatsplaner skal medvirke til at forbedre indsatsen for borgere ved at skabe bedre sammenhæng i den enkelte borgers forløb.
- *Forløbsprogrammer for ADHD og Angst/depression:* Forløbsprogrammer er en standardiseret beskrivelse af den tværfaglige, tværsektorielle, koordinerede og evidensbaserede sundhedsfaglige indsats samt opgavefordeling, samarbejde og koordinering mellem involverede aktører. Herunder er der også børn og unge med misbrugsproblemer.

Ligeledes er Sundhedsstyrelsen i gang med at afdække nyeste tal på forekomsten af dobbeltdiagnosticerede borgere, herunder børn- og unge, i samarbejde med Sundhedsdatastyrelsen.”

Jeg kan henholde mig til Sundhedsstyrelsens bidrag og kan i forlængelse af oplysningen om, at der i forbindelse med 10-årsplanen for psykiatrien ses på indsatsen for

personer med dobbeltdiagnose, supplerende oplyse, at regeringen i overensstemmelse med aftalerne om regionernes og kommunernes økonomi for 2021 ser på en ændret fordeling af ansvaret for behandlingen af personer med dobbeltdiagnose. Danske Regioner og KL er inddraget i arbejdet med at finde en ansvarsfordeling, som kan sikre personer med dobbeltdiagnose en mere sammenhængende og helhedsorienteret indsats.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Lars Petersen